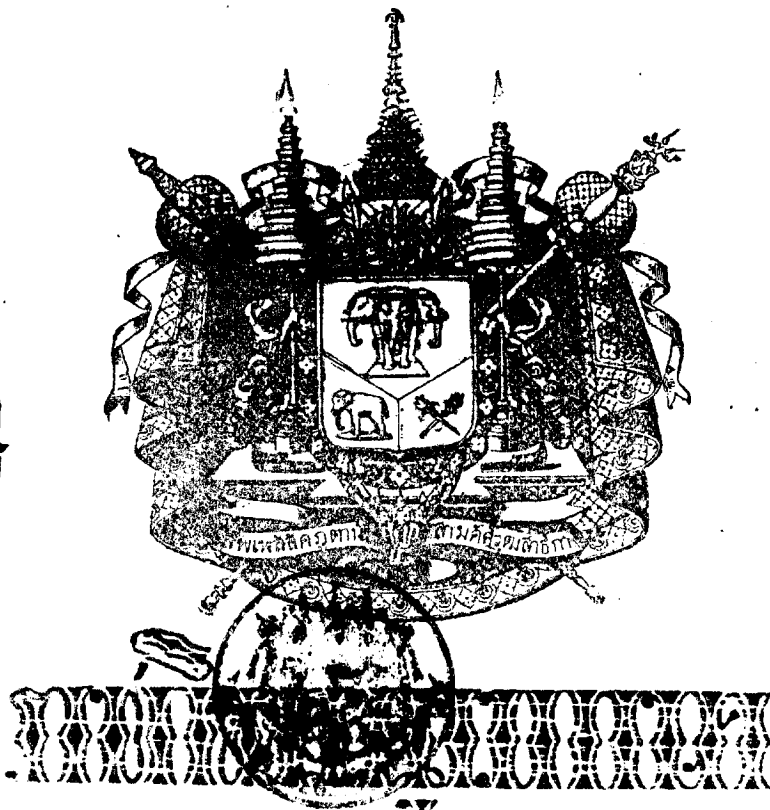

กระทรวง ธรรมการ

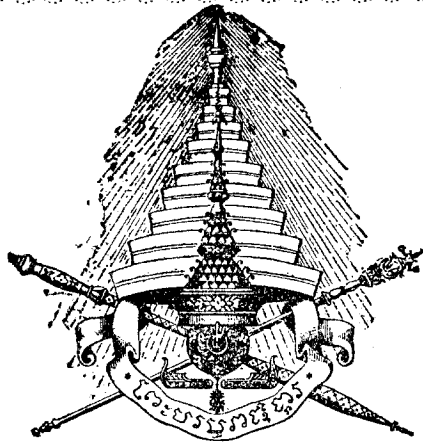
เล่ม ๑๕ แผ่นที่ ๓๓๓ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน รักษาราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ หน้า ๓๓๓

สารบัญ

โรงพิมพ์บำรุงมุกตึก

ประกาศจัดการเต่าเวียนในหัวเมือง	หน้า ๓๓๓
โปรแกรมในการนักษัตถุข	เฉลิมพระชนม
พรรษาแด่การตโมสรตมคม	แด่ถวายบังคม
พระบรมรูป	หน้า ๓๓๔
การแข่งเรือที่พระราชวังบางปะอิน	หน้า ๓๓๕
การเทศน์มหาชาติที่พระราชวังบางปะอิน	หน้า ๓๓๗
เสด็จพระราชดำเนิน	กลับจากพระราชวังบาง
ปะอิน	หน้า ๓๓๘

พระราชพิธีฉัตรมงคล	หน้า ๓๓๙
การพระราชทานพระสุพรรณบัตร	พระเจ้าห้อง
ยาเธอ	เป็นพระองค์เจ้าต่างกรม
ประกาศในการพระราชทาน	พระสุพรรณ
บัตร	หน้า ๓๔๑
พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	หน้า ๓๔๓
พระราชทานเครื่องยศ	หน้า ๓๔๓
ข่าวสิ้นพระชนม์พระเจ้าราชวรวงษ์เธอ	พระองค์
เจ้านิเวศน์	หน้า ๓๔๓

ประกาศ จัก การเล่าเรียน ใน หัวเมือง

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ
 พระ ปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระ จตุจยม
 เกด้า เจ้า อยู่หัว ผู้ ทรง พระคุณ ชรรวม อัน มหา
 ประเสริฐ ให้ ประกาศ ณะเคียง แก่ พระ ภิกษุ สังฆ
 ทราบ ทัว กัน ว่า ทรง รำพึง โดย พระราช จริยา
 นูวัติ จะ ทำนุ บำรุง ความ เจริญ รุ่ง เรือง ให้ เกิด
 ทัว ไป ตลอด พระราช อาณา จักร เพื่อ ให้ สัมณะ
 พราหมณาจารย์ แต่ อาณา ประชา ราชภูร ทั้งหลาย
 มี ความ สุข ดำราญ ยิ่ง ขึ้น กว่า แต่ ก่อน ทรง พระ
 ราช คำวิหี เห็น ว่า ความ เจริญ ของ คน ทั้งหลาย
 ย่อม เกิด แต่ ความ ประพฤติ ชอบ แต่ การ เติง
 ชีวิต โดย ชอบ เป็น ที่ ตั้ง คน ทั้งหลาย จะ ประพฤติ
 ชอบ แต่ จะ หา เติง ชีวิต โดย ชอบ นั้น เดี่า ก็ ย่อม
 อาไศรย การ ได้ ดับ พัง โอวาท คำสั่ง สอน ที่
 ชอบ แต่ การ ที่ ได้ ศึกษา วิชา ความ รู้ ใน ทาง
 ที่ จะ ให้ บังเกิด ประโยชน์ มา แต่ ย่อม เขียว แต่ ฝึก
 ซ้อม สันดาน ให้น้อม ใน ทาง สัมมา ปฏิบัติ แต่
 เจริญ บัญญา สามารถ ใน กิจ การ ต่าง ๆ อัน เป็น
 เครื่อง ประกอบ การ หา เติง ชีพ เมื่อ เติบ ใหญ่ จึง
 ชี้ ว่า ได้ เข้าสู่ ทาง ความ เจริญ เป็น ความ จริง ตั้ง นี้
 ก็ แต่ ประชาชน ใน สยาม ราช อาณา จักร นี้ ย่อม
 เป็น ผู้ นับถือ พระพุทธ สำนาศา โดย มาก พุทธ สำน
 นิคน ใน พระราช อาณา จักร ย่อม ได้ ดับ ตรีบ
 พัง พระ สัทธรรม ซึ่ง สมเด็จพระ บรม สำนาศา

สัมมา สัมพุทธเจ้า บัญญัติ ตรีบ สอน ไว้ เป็น วิถี
 ทาง สัมมา ปฏิบัติ จาก พระ ภิกษุ สังฆ ซึ่ง มี อยู่
 ใน สังฆาราม ทัว พระราช อาณา จักร แต่ ได้ ฝาก
 บุคร หลาน เป็น ศิษย์ เพื่อ ให้ ร่ำ เรียน พระ บรม
 พุทโฆวาท แต่ วิชา ซึ่ง จะ ให้ บังเกิด ประ โยชน์
 ก่อตัว คือ วิชา หนังสือ เป็น ต้น ใน สำนัก พระ
 ภิกษุสังฆ เป็น ประเพณี มี สืบ มา แต่ โบราณ กาล
 จน บัดนี้ นับ ว่า พระ ภิกษุ สังฆ ทั้งหลาย ได้ กระทำ
 ประโยชน์ แก่ พระพุทธ จักร แต่ พระราช อาณา จักร
 ทั้ง สอง ฝ่าย เป็น อัน มาก
 เมื่อ พระบาท สมเด็จพระ เจ้า อยู่หัว ทรง พระ
 ราช ปรารภ ถึง การ ที่ จะ ทำนุ บำรุง ประชาชน
 ทั้งหลาย ให้ ตั้ง อยู่ ใน สัมมา ปฏิบัติ แต่ ให้ เลือ เพื่อ
 ใน การ ที่ จะ ศึกษา วิชา อัน เป็น ประโยชน์ เพื่อ จะ
 ให้ ถึง ความ เจริญ ยิ่ง ขึ้น โดย ลำดับ จึง ทรง พระ
 ราช คำวิหี เห็น ว่า ไม่มี ทาง อย่าง อื่น จะ ประเสริฐ
 ยิ่ง กว่า จะ เกื้อ กุศล พระ ภิกษุ สังฆ ทั้งหลาย โดย พระ
 ราชทาน พระ บรม ราชูปถัมภ์ ให้ มี กำลัง สั่ง สอน
 ชรรวม ปฏิบัติ แต่ วิชา ความ รู้ แก่ พุทธ สำนาศา นิคน
 บริบูรณ์ ยิ่ง ขึ้น กว่า แต่ ก่อน บัดนี้ การ ฝึก สอน
 ใน กรุง เทพ ฯ เจริญ แพร่ หลาย มาก ขึ้น แล้ว
 สัมควร จะ จัก การ ฝึก สอน ใน หัว เมือง ให้ เจริญ
 ขึ้น ตาม กัน เพราะ ฉนั้น จึง ได้ มี พระ บรม ราช
 โองการ โปรด เดี่า ให้ จัก การ ตี พิมพ์ หนังสือ
 เรียน แบบ หลวง ทัง ใน ส่วน ที่ จะ สอน ชรรวม ปฏิบัติ
 แต่ วิชา ความ รู้ อย่าง อื่น ขึ้น เป็น อัน มาก เพื่อ จะ
 พระราชทาน แก่ พระ ภิกษุ สังฆ ทั้งหลาย ไว้ สำหรับ
 ฝึก สอน กุลบุตร ให้ ทัว ไป แต่ ทรง อาราธนา
 พระเจ้า น้อง ยาเธอ กรม หมื่น อภิรัตนานวโรรส
 ที่ สมเด็จพระ ราชอา คณะ เจ้า คณะ ใหญ่ ให้ ทรง
 รับ ภาระ อำนวย การ ให้ พระ ภิกษุ สังฆ ตั้ง สอน
 กุล บุคร ให้ ตั้ง อยู่ ใน ชรรวม ปฏิบัติ แต่ มี วิชา ความ
 รู้ โปรด ให้ บังคับ การ พระ อาราม ใน หัว เมือง

ซึ่ง เป็น ส่วน การ พระดำล้นา แดการ คึกษา ได้
 ทั้ง ใน หัวเมือง มณฑล กรุง เทพ ฯ ทั้ง ใน มณฑล
 หัวเมือง ตลอด พระราช อาณาจักร โปรดเกล้า ฯ
 ให้ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นดำรงราชานุภาพ
 เป็น เจ้านำ ที่ จัดการ อนุภต ใน กิจ ที่ ฝ่าย ฆราวาส
 จะ พึง ทำ จัดการ พิมพ์ แบบ เวียน ต่าง ๆ ที่ จะ
 พระ ราชทาน แก่ พระ ภิกษุสงฆ์ ไป ฝึก สอน เป็น คัน
 ตลอด จน การ ที่ จะ เบิก พระราช ทวีปย์ จาก พระ
 คตัง ไป จำย ใน การ ที่ จะ จัด ตาม พระ บรมราช
 ประสงค์ นี้ แดโปรดเกล้า ฯ ให้ ยก โรง เรียน พุทธ
 ดำสนิกชน ใน หัวเมือง ทั้งปวง มา รวม ขึ้น อยู่ ใน
 พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่น วชิรญาณวโรรส
 เพื่อ จะ ได้ เป็น หมอวัด เดียว กัน

ขอ พระ ภิกษุสงฆ์ ทั้งหลาย จง เห็น แก่ พระ
 พุทธ ดำล้นา แด ประชาชน ทั้งปวง ช่วย เอา ภาวะ
 ชุระ ตั้ง สอน กุดบุตร ทั้ง หลาย ให้ ได้ ศรัทธา
 เต็มใจ ใน พระรัตนไตรย์ แด มี วิชา ความ รู้ อันเป็น
 ดาว ประโยชน์ ยิ่ง ขึ้น ให้ สัม คติ พระ บรมราช
 ประสงค์ ซึ่ง ได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้
 ประกาศ อาราธนา มานี้ จง ทุก ประการ เทอญ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน รัตน
 โกสินทร์ ศก ๑๑๗ เป็นวันที่ ๑๐๘๕๘ ใน รัชกาล
 บัทยาบนี้

ไปร แควรม

ใน การ นักชัฎกษ เณิม พระชนม พรพรัชชา
 แดการ สโมสร สماعيل
 แด ถวาย บังคม พระ บรม รพ
 พระบาท ส้มเต็จ พระเจ้า อยู่หัว ทั้ง ๔ รัชกาล

ใน การ เณิม พระชนม พรพรัชชา รัตนโกสินทร์
 ศก ๑๑๗ นี้ ส่วน การ นักชัฎกษ ต่าง ๆ อันจต
 เว้น ไว้ แต่ เมื่อ เดือน กันยายน รัตนโกสินทร์
 ศก ๑๑๗ จะ ได้ กระทำ ใน วันที่ ๑๕ ที่ ๑๖ ที่ ๑๗

พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๗ กำหนดให้
 พระบรมวงษานุวงษ์ ข้าทูลถองชุดีพระบาท
 แดราชฎร ทั้งปวง บรรดา ที่ ต้อง เกณฑ์ ตก แด่ง
 สถานที่ ต่าง ๆ แดที่มี น้ำใจ จะ จุด ประทีป ตก
 แด่ง บ้าน เรือน สันถอง พระเดช พระคุณ แด เณิม
 การ นักชัฎกษ ต่าง ๆ ให้ กระทำ การ นั้น ทั้ง ๓ วัน
 ตาม กำหนด ที่ กล่าว มา ข้าง บน นี้

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๗
 เป็น วัน กำหนด ที่ พระ บรม วงษานุวงษ์ แด ข้า
 ทูล ถอง ชุดี พระบาท บรรดา ซึ่ง จะ ตั้ง โต๊ะ เครื่อง
 บูชา สันถอง พระเดช พระคุณ ใน การ เณิม พระ
 ชนม พรพรัชชา นำ โต๊ะ มา ตั้ง ที่ พระ ที่นั่ง อมรินทร์
 วิจิฉัย ให้ พร้อม เสร็จ ใน เวลา บ่าย ๕ โมง

ครั้น เวลา พระสงฆ์ เจริญ พระพุทธ มนต์ ใน
 พระ ที่นั่ง ไฟศาล ทักษิณ จบ แลแล้ว จะ ได้ เสร็จ พระ
 ราช ดำเนิน ออก ทอด พระเนตร กรวมการ ตัดสิน
 ราชวัด ที่ พระ ที่นั่ง อมรินทร์ วิจิฉัย ตาม เคย

วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๗
 เวลา พระสงฆ์ เจริญ พระพุทธ มนต์ ใน พระ ที่นั่ง
 จักรกรี มหา ปราสาท จบ แลแล้ว เวลา หนึ่ง

วันที่ ๑๒ ที่ ๑๓ ที่ ๑๔ พฤศจิกายน รัตน
 โกสินทร์ ศก ๑๑๗ เวลา บ่าย ๕ โมง เศษ
 ทั้ง ๓ เวลา รวม ๔ เวลา นี้ จะ ได้ เสร็จ พระราช
 ดำเนิน ออก พระ ที่นั่ง อมรินทร์ วิจิฉัย ทอด พร
 เนตร กรวมการ ตัดสิน ราชวัด ตาม เคย

วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๗
 เวลา บ่าย ๔ โมง พระบาท ส้มเต็จ พระเจ้า อยู่หัว
 จะ ได้ เสร็จ พระราช ดำเนิน โดย กระบวน รถพระ
 ที่นั่ง แด นำ พระ ที่นั่ง จักรกรี มหา ปราสาท ออก
 ประศ พิมาณ ไชยศรี วิเศษ ไชยศรี เดียว บ้อม
 ชันช เชื้อน เพ็ชร บ้อม เมตัจ ตัษกร ไป ตาม ถนน
 ท้อง สนาม ไชย เดียว ลง ถนน เจริญ กรุง ออก
 ประศ ๓ ยอด ไป เดียว ลง ถนน วรจักร ประทับ